

18. mødedag, fredag den 6. november 2009

Punkt 61.

Beslutningsforslag om at pålægge Naalakkersuisut om at udarbejde et forslag til en samlet lovgivning for overdragelsen af anlægsområdet til kommunerne således at den fulde lovkompleks kan være vedtaget og implementeret inden selvstyrets anlægsmidler overdrages til kommunernes forvaltning.

(Atassuts medlemmer af Inatsisartut)

Mødeleder: Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut, Inuit Ataqatigiit.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Det er Atassuts medlemmer af Inatsisartut og på vegne af den vil den blive fremlagt af medlem af Inatsisartut Finn Karlsen).

Finn Karlsen (A)

Da Inatsisartuts formand har læst overskriften så vil jeg ikke gentage, så vil jeg blot fortsætte med begrundelserne.

Det er en kendsgerning, at alt for mange offentlige byggeprojekter bliver udsat på ubestemt tid, før byggeriet overhovedet er gået i gang. Det kan f.eks. skyldes manglende midler eller alt for dyre tilbud i forbindelse med licitationen.

Det er ligeledes en kendsgerning, at alt for mange offentlige byggeprojekter, der allerede er blevet igangsat, overskrider de vedtagne bevillinger, og at Naalakkersuisut derfor må søge om ekstrabevillinger for at byggeprojekterne kan blive færdiggjort. Det kan f.eks. skyldes, at Naalakkersuisut i visse tilfælde har budgetteret urealistisk lavt med henblik på at få Inatsisartuts godkendelse af projektets igangsættelse. Ligeledes kan det skyldes, at ansvaret for byggeriet i mange tilfælde (Såsom skoleområdet) er delt imellem Grønlands Selvstyre og kommunerne, hvor parternes interesser går i hver sin retning.

Som bekendt forventes det, at anlægsområdet overgår til kommunerne i løbet af de kommende år. Man kunne derfor blot vælge at læne sig tilbage i stolen, og overlade det til kommunerne at få styr på det offentlige byggeri, samtidig med at man håbede på, at de planlægningsmæssige problemer, som har plaget det offentlige byggeri i landsstyreregi, uden videre vil forsvinde af sig selv.

En sådan passivitet og laden stå til kan vi imidlertid under ingen omstændigheder acceptere fra Atassut's side. Vi skylder både os selv og kommunerne, at en overdragelse af anlægsområdet til kommunerne er gennemtænkt, gennemarbejdet og planlagt i god tid. Vi har alt for mange gange set hvor galt det kan gå, når reformer bliver igangsat uden fornøden omtanke og forarbejde og uden inddragelse af borgerne.

Det er vores overbevisning i Atassut, at følgende skal indgå i forberedelsen af overførslen af anlægsområdet til kommunerne:

- Der skal nedsættes et offentligt professionelt byggetilsyn i regi af Grønlands Selvstyre, som skal have såvel en vejledende som en tilsynsførende rolle. Byggetilsynet skal ligeledes overvåge prisdannelserne indenfor bygge- og anlægsområdet, således at der arbejdes målbevidst for at kvadratmeterpriserne ikke overstiger landets økonomiske formåen.
- Der skal udarbejdes en generel ramme-anlægslov for kommunernes anlægsaktivitet. Når kommunerne således får væsentligt større kompetence og økonomiske midler til rådighed bør der fastlægges formelle rammer, der sikrer at det kommunale byggeri sker på den bedst mulige og saglige måde. Samtidig skal det sikres, at der ikke kan rejses formel tvivl om kommunalbestyrelsernes ansvar for en saglig forvaltning af de kommunale anlægsinvesteringer.
- Det skal undersøges, om Inatsisartuts vedtagne planlovgivning skal ajourføres eller tilpasses i forbindelse med overdragelsen.
- Der skal via lovgivning sikres forøget administrativ og politisk transparens i den kommunale byggeplanlægning, således at borgerne kan se hvad de får for pengene, og således at beslutninger tages i åbenhed og efter inddragelse af borgerne.
- Der skal udarbejdes en strategi for bedre udnyttelse af viden i byggeriet, herunder f.eks. inddragelse af energibesparende byggeteknologi.
- Der skal ske en tilpasning og ajourføring af de love, der bygger på den nuværende opdeltede finansiering af det meste af det offentlige byggeri. Dette gælder ikke mindst indenfor boliglovgivningen, hvor der i vidt omfang er delt finansiering imellem kommunerne og Grønlands Selvstyre.

- Licitationslovgivningen skal ajourføres og præciseres, således at det i videst mulige omfang sikres, at de tilbud, der tilgår kommunerne, er baseret på en fri konkurrencemæssig prisdannelse således at kartel- og prisaftaler modvirkes.
- Grønlands Selvstyre bør udarbejde prisbillige standardmodeller for boliger, institutioner m.v., som stilles gratis til rådighed for kommunerne, således at kommunerne ikke hver gang skal bruge penge på dyre og individualiserede byggeløsninger.
- Der skal udarbejdes en årlig redegørelse om den kommunale anlægsaktivitet til omdeling til Inatsisartuts medlemmer.

Vi er i Atassut ikke i tvivl om at disse innovative tiltag vil være med til at rette op på de problemer vi står overfor i dag, især på boligbyggeriområdet.

Med disse ord overlader vi forslaget til behandling hos Inatsisartut.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Vi siger tak til Finn Karlsen fra Atassut og nu er det med en besvarelse fra Naalakkersuisut og det er medlem af Naalakkersuisut for boliger, infrastruktur og trafik.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik (D)

Det er Naalakkersuisuts erklærede målsætning, at overdragelse af anlægsopgaverne fra Selvstyre til kommunerne skal ske på baggrund af konkrete forhandlinger med kommunerne og KANUKOKA.

Hidtil har en række opgaver på anlægsområdet været overdragelse til de enkelte kommuner som følge af de anførte principper om frivillighed, enighed og på baggrund af konkrete forhandlinger.

Faktisk er området allerede lovreguleret. Det fremgår af tekstanmærkning nr. 5 til aktivitetsområde 80 – 89 Anlægs- og renoveringsområdet.

Det fremgår yderligere af bemærkningerne til tekstanmærkningen, at "Tekstanmærkningen muliggør, at Landsstyret kan overdrage bevillingen til et givet projekt til en kommune.

Strukturkommissionens anbefalinger er, at anlægsopgaver så vidt muligt lægges ud til de enkelte kommuner. Når en kommune ønsker at stå for en given anlægsopgave, er det mest hensigtsmæssigt,

at midlerne til opgaven følger med, således at kommunen har den fulde indflydelse på og ansvar for opgavens løsning."

For så vidt angår spørgsmålet og ønsket om øget transparens, åbenhed og gennemsækelighed på anlægsområdet, er det Naalakkersuisuts vurdering, at de administrative rutiner skal tilrettelægges således at den ønskede gennemsigtighed opnås.

For så vidt angår spørgsmålet omkring tilsyn med prisdannelse indenfor bygge- og anlægsområdet, er det Naalakkersuisuts vurdering, at konkurrencen indenfor området kombineret med Konkurrencenævntes indgrebsmuligheder og med den centrale styring af projekterne, sikrer at kvadratmeterpriserne ikke overstiger landets økonomiske formåen.

Med hensyn til den delte finansiering på f.eks. boligområdet kan jeg oplyse, at Naalakkersuisut allerede har igangsat en gennemgribende vurdering af lovgivningen, med henblik på at vurdere hvilke tiltag der vil være behov for.

Ansvar for det kommunale byggeri er allerede formelt i henhold til den kommunale styrelseslov, henlagt til kommunalbestyrelserne.

Under nærværende Inatsisartut samling punkt 115, har Naalakkersuisut fremsat forslag til Inatsisartuts lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren. Det er derfor Naalakkersuisuts forventning, at vedtagelse af dette forslag vil afhjælpe de påpegede forhold med hensyn til licitationslovgivningen.

For så vidt angår spørgsmålet omkring planlægning kan jeg henvises til, Landstingsforordning nr. 11 af 5. december 2008 om planlægning og arealanvendelse.

Målsætningen med forslaget var primært at tilvejebringe en fleksibel lovmæssig ramme for den fysiske planlægning, der kan udgøre et tidssvarende og simplificeret regelsæt for den kommunale og centrale planlægning.

I en kommende revision af Bygningsreglementet vil der i endnu højere grad end nu, blive lagt vægt på miljømæssige og energisparende hensyn, under skyldig hensyntagende til byggeriets totaløkonomi. Revisionen forventes at blive gennemført i 2010 og 2011.

Naalakkersuisut arbejder for tiden i samarbejde med kommunerne om udfærdigelse af byhuse, som er et prisbilligt standard boligbyggeri. Naalakkersuisut vil ikke afvise at tilsvarende modeller vil kunne udvikles til andre typer af byggerier, herunder skoler og øvrige institutioner.

Med hensyn til årlige redegørelser for det kommunale anlægsområde, vil dette indgå som et naturligt element i forhandlingerne omkring overdragelse af anlægsområdet til kommunerne.

Med disse bemærkninger kan Naalakkersuisut ikke anbefale at Beslutningsforslaget nyder fremme.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Vi siger tak til medlem for boliger, infrastruktur og trafik og vi går videre til partiernes ordfører. Først Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit.

Aqqaluaq B. Egede (IA)

Under den tid hvor strukturændringer pågår, er det nærliggende at de planlagte ressortområder, uanset hvilke, overdrages til kommunerne efter en nøje tilrettelæggelse, med henblik på en lettere fremtidig administration.

Vi i Inuit Ataqatigiit mener, at Grønlands Selvstyres afsatte midler til byggeri bør overdrages kommunerne efter fastsættelse af klare retningslinjer og rammer, på den måde, at bringe de kendte hindringer, vi kender i dag, til livs.

Vi mener også, at det må sikres, at overdragelse af ansvaret ved fælles anlægsbyggeri mellem Grønlands Selvstyre og kommunerne, ikke skal give belastninger for kommunerne.

Vi kender for eksempler en række skoler her i landet, som er meget forfaldne og trænger til meget økonomiskkrævende renoveringer. Det er bl.a. et af de områder der ikke længere kan vente med at få økonomiske midler tilført.

Vi mener i Inuit Atqatigiit, at der inden overdragelsen skal foretages flere og seriøse undersøgelser, da det er vigtigt at konstatere, om de overdragne midler også svarer til behovet for nybyggeri og renoveringer i de enkelte steder.

Vi er bredt enige i begrundelserne i nærværende forslag, da beslutning om anvendelse og administration af midlerne af Grønlands Selvstyres bevillinger til nybyggeri og renoveringer vil blive varetaget af mere lokale beslutningstagere.

Med disse korte bemærkninger skal vi fra Inuit Ataqatigiit indstille, at forslaget viderebehandles i Inatsisartut's Infrastruktur- og Boligudvalg, i tilslutning til Naalakkersuisut's allerede igangsatte arbejde omkring lovgivningen.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Vi siger tak til medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit og der er nogen der vil kommentere den fra salen, det er ikke tilfældet. Vi siger tak til dig.

Den næste partiordfører er medlem af Inatsisartut Jens Emmanuelsen, Siumut.

Jens Emmanuelsen (S)

Atassut's medlemmer af Inatsisartut har et beslutningsforslag om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde et samlet lovgivning for overdragelse af anlægsområdet til kommunerne inden Selvstyrets anlægsmidler overdrages til kommunernes forvaltning.

Ved ændringen af kommunalinddelingen pr. 1. januar 2009 er én af indstillingerne, at anlægsområdet efterhånden overdrages til kommunerne, og det forrige koalition havde den arbejdsdeling ved store anlægsopgaver ved at man overdrog pengene, så kommunen selv kan stå for byggeriet. Den forrige koalition arbejdede for realisering af overdragelse af bestemte byggerier til kommunerne. Vi fra Siumut er klar over, at kommunerne skal have tid og midler før overdragelser af ressortområder til kommunerne bliver en realitet, ikke mindst når lovene først skal justeres.

Forslaget indebærer, at Naalakkersuisut skal udarbejde en ændring af lovkomplekset vedrørende anlægsområdet. Og det er med stor undren, at Siumut konstaterer, at Naalakkersuisut ikke løfter en

finger i forbindelse med, at medlemmer af Inatsisartut pålægger det et stykke arbejde, ved ikke at lave et svarnotat eller forklaring. Naalakkersuisut har åbenbart ikke endnu lært, det alle ved, nemlig at Inatsisartut er arbejdsgiver for Naalakkersuisut. Det er på tide, at forlange at Naalakkersuisut lærer dette faktum. Vi fra Siumut gjorde så sent som i går opmærksom på, at magtens tredeling er vores grundlag for vort demokrati, og vi forlanger kraftigt, at Naalakkersuisut efterlever dette.

Med disse kommentarer, gør Siumut opmærksom på, at vi ikke på nuværende tidspunkt ikke ved, hvad Naalakkersuisut vil svare på Atassut's udmærkede forslag og vil afvente Naalakkersuisut's svar.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Vi siger tak til medlem af Inatsisartut Jens Emmanuelsen, Siumut. Jeg skal lige gøre opmærksom på at overskriften er at pålægge Naalakkersuisut og i henhold til vores forretningsorden, så er det ikke et krav fra Naalakkersuisut at man skal have uddelt et svarnotat med hensyn til Inatsisartuts forslag. Og da forretningsordenen blev ændret i 2003 så har de ikke fundet det nødvendigt. Men hvis man finder det nødvendigt så kan man få ændret forretningsordenen. Og på de fleste område med hensyn til det der er blevet uddelt, så er det også helt sikkert at partierne i forbindelse med deres udarbejdelse af ordfører skal have den hjælp, men det er ikke et krav at den skal fremlægges. Men må sige at det blot er blevet en kutyme. Det er nok bedst at betragte den som sådan. Den næste er medlem af Inatsisartut Andreas Uldum, Demokraterne.

Andreas Uldum (D)

Det nye Naalakkersuisut har kun haft fem måneder at arbejde i. Den samling som vi er i gang med er således den første reelle samling, hvor Naalakersuisut har haft mulighed for at fremsætte forslag. Det klinger derfor temmelig hult i Demokraternes ører, når ATASSUT – der som bekendt var en del af den forrige koalition – kritiserer Naalakkersuisut for at budgettere urealistisk lavt med henblik på at få Inatsisartuts godkendelse af projektets igangsættelse. Her kan man f.eks. nævne sagen med Ilimmarfik, hvor ATASSUT selv var med til at budgettere for lavt, for netop for at få projektet gennemført.

Om det nuværende Naalakkersuisut budgetterer urealistisk kan vi først finde ud af på et senere tidspunkt. Derfor må vi fra Demokraternes side konstatere, at Atassut's kritik er en kritik af den koalition, som befolkningen smed ud ved valget til Inatsisartut for fem måneder siden.

Endvidere skriver Atassut:

”Vi har alt for mange gange set hvor galt det kan gå, når reformer bliver igangsat uden fornøden omtanke og forarbejde og uden inddragelse af borgerne.”

Heri er Demokraterne 100 procent enige. Igen må vi blot konstatere, at det er en kritik, der er rettet mod den koalition, som Atassut selv var en del af.

Demokraterne har fuld tiltro til, at Naalakkersuisut er i stand til at udarbejde et godt lovkompleks, der skal være med til at sikre en gnidningsfri overgang, når Selvstyrets anlægsmidler skal overdrages til kommunernes forvaltning. Ved at vedtage nærværende forslag fra Atassut forpligter vi Naalakkersuisut til at udforme en eventuel kommende lovgivning på en bestemt måde. Fra Demokraternes side vil vi hellere samarbejde med Naalakkersuisut for, at udforme et forslag på området.

Demokraterne vil dog opfordre Naalakkersuisut til at inddrage nogle af tankerne fra Atassut's forslag i det videre lovgivningsarbejde på anlægsområdet. I samme åndedrag vil vi opfordre Medlemmet af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik til at følge godt med i dagens debat, så han kan få nogle gode input til sit kommende, vigtige arbejde.

Med disse bemærkninger indstiller Demokraterne forslaget til forkastelse.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Og vi siger tak til medlem af Inatsisartut Andreas Uldum. Er der nogen der ønsker ordet fra salen og det er medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann, Atassut.

Siverth K. Heilmann (A)

Ja, tak formand. Med hensyn til Demokraternes ordfører Andreas Uldum, undskyld. Jeg har lagt mærke til at du selv selvfølgelig ikke vil have udarbejdet ordførerindlæg men din kritik er meget stærk. Hvem som helst har ret til at fremsætte forslag, partierne og partimedlemmerne. Og dengang da vi var med i Naalakkersuisut så blev vi kritiseret og selvom vi fik overtaget for kort tid siden, så bliver vi kritiseret og det er meget kendt kutyme i Demokraterne. Og når vi har fremsat sådanne og velgennemtænkte og udmærkede forslag og en sådan besvarelse, det er ikke godt. Og minimum at den bliver vurderet og partiernes ordførerindlæg og så er det bedst at den bliver behandlet i udvalg. Og vi kan også fornemme at blandt andet med hensyn til skolebyggeri så har man fået det nedskåret i finansloven. Og hvis der skal være sammenhæng i dette, så kan forslagene ikke blive besvaret sådan på en sjusket måde, og det finder vi uacceptabelt fra Atassut. Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Jeg skal lige berolige dig og sige at jeg har udarbejdet personligt dette ordførerindlæg og hvem som helst har ret til at kunne fremsætte forslag. Og det har jeg overhovedet ikke sat spørgsmålstegn ved. Men med hensyn til de seneste bemærkninger, jeg ved ikke om det vil blive sagt som noget pålæg. Men jeg tager imod dine egne bemærkninger, der vil jeg nok overveje.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Ja, tak formand. Jeg vil til Demokraternes ordfører Andreas Uldum med hensyn til demokratiet i befolkningen og det finder jeg lidt vanskeligt fordi han ligesom på denne baggrund af at folkevalgte at Atassut har fremsat forslag.

Og du sagde at man ikke kan bruge sådanne ord i forbindelse med ordførerindlæg. Vi ved også at der er nogen flere der ikke har folkevalgte men er stedfortræder og det respektere vi fordi det er befolkningens. Og derfor finder jeg det vanskeligt at acceptere at foragte her, og Atassut har også en frihed ligesom eller rettighed til at kunne fremsætte hvilket som helst forslag, og det finder jeg uacceptabelt en sådan kritik.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Jeg er enig med ordføreren og jeg håber på eller jeg er enig med den seneste ordfører fra Siumut. Og jeg håber på at Demokraternes ordfører vil få det vurderet i forbindelse med min besvarelse. Så er det ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Og med hensyn til de første bemærkninger omkring forslaget, dem har jeg få besvaret. Men jeg vil de resterende bemærkninger til efterretning.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Ja, tak. Ja det er også derfor ligesom medlem af Inatsisartut Hans Enoksen og det er især i henhold til dem jeg vil benytte i forbindelse med mit indlæg. Men selvfølgelig og er vidende om og har allerede hørt og følt hvor nedsættende Demokraterne er med hensyn til andres forslag. Og det er meget genkendeligt her. Ja jeg vil skamme mig, at bruge disse ord hvor man blot har smidt og det er så medlem af Inatsisartut der er valgt af befolkningen som blot er blevet smidt ud. Men dem jeg lige spørge. Jeg vil lige spørge, om vi er nogen der er blevet smidt ud politisk her?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Først med hensyn til nedværdigende bemærkninger og meninger, dem har vi ikke. Men med hensyn til den ordlyd, den har jeg brugt med hensyn til den meget store ændring i forbindelse med det fejlgjorte i befolkningen.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Ja, tak formand. Og tak for den rettelse af de kedelige ord, og dermed har vi endnu engang få dem kommenteret at vort arbejde i Inatsisartut bliver beskyttet af formanden og mange tak. Og her med hensyn til Andreas Uldums bemærkninger omkring Ilimmarfik, at man selv har budgetteret for lavt og den mistænkeliggørelse den er ikke korrekt. Vi laver så vidt muligt ordentlige budgetteringer og de tilgår til Naalakkersuisut. Man laver ikke for sjov sådanne udmeldinger, dem finder vi alvorligt. Vi vil gerne opfordre til at du kommer med et mere ordentligt indlæg næste gang. Derfor vil jeg blot opfordre til at sådanne vurderinger sker her i denne sal.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Dem tager jeg også til efterretning.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Den næste der vil sige noget, det er medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit.

Aqqaluaq B. Egede (IA)

Tak. På vegne af Inuit Ataqatigiit som ordfører så vil jeg også lige opfordre at andre partier og ordførere hvor folkevalgte blandt medlemmerne udviser tydelig og ikke fremkommer med sådanne nedværdigende ordførerindlæg, og det vil jeg gerne opfordre til at man går bort fra den.

Med hensyn til Demokraternes ordførerindlæg hvor der står at som befolkningen ved valget og at kravet om at Naalakkersuisut skal lære nogen. Jeg mener at sådanne ord i forbindelse med debatten, det må kunne fremsættes mere ordentligt. Og med disse korte bemærkninger så håber jeg på, at vi endnu engang ikke bruger sådanne ord i forbindelse med vores videre debat.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Dem tager jeg også til efterretning også fordi det er udmeldinger til os alle. Og jeg håber også på at andre også ville tage imod dem.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ja, det er forståeligt at man er interesseret i denne sag og man sender den videre og den næste der vil sige noget, det er medlem af Inatsisartut Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Ja tak. At man har sagt at vi har fremsat et populært forslag og få den nedværdiget, så at man vil medtage et af vores intentioner i forslaget. Hvordan ville man kunne gøre det? Efter indstilling så sagde man lad en del af det gå videre, det finder jeg uforståeligt.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Ja, tak. Naalakkersuisuts besvarelse så står der allerede at nogle af dem kan være lignende og når alle igangværende sager, det er på baggrund deraf, at vi har medtaget dette.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann, Atassut.

Siverth K. Heilmann (A)

Ja, tak formand. At du som stedfortræder i Inatsisartut og på baggrund af orlov, og du arbejder ligesom os, og det respektere vi også fra Atassut og er derfor vores arbejde som folkevalgte i Inatsisartut og vores udmeldinger, så stærke så håber jeg på at formandskabet vil få vurderet bemærkninger her i ordførerindlæg fra Demokrater og vil vil som minimum kræve en undskyldning fra Demokraterne fordi en så dårlig fremlæggelse fra talerstol, en sådan folkevalgt kan ikke agere sådan.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ordføreren.

Andreas Uldum (D)

Dem tager jeg til efterretning.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Der er ikke flere der har bedt om ordet, men jeg vil endnu engang gøre opmærksom på, at vi ikke taler her i lukket rum, men det bliver offentliggjort og vi bliver vurderet med hensyn til vores ord. Og vi skal have hensigt, at hvis der er gensidig tillid til hinanden. Og derfor med hensyn til pålæg der kom fra Atassut, lad os håbe på at vi har den alle sammen i vores baghoveder og lader det gå videre. Fordi skal arbejde her som det forestille at vi er folkevalgte.

Den næste ordfører er Sivert K. Heimann, Atassut som vil fremsætte partiets mening.

Siverth K. Heilmann (A)

Forinden jeg skal starte så skal jeg lige gøre opmærksom på at vores besvarelse ellers skulle være fremsat i onsdags, men lige før så fik jeg først svarnotatet fra Naalakkersuisut på dansk. Men uden at vente på svaret også fordi vi ikke har grund til at vente på den, så har vi fremsat følger ordførerindlæg.

På trods af at Naalakkersuisut ikke er forpligtiget til at svare på Inatsisartut-medlemmers forslag, vurderer vi fra Atassut at det er yderst kritisabelt at Naalakkersuisut udviser manglende vilje til stillingtagen ved deres manglende svar til et, ifølge vores mening meget vigtige forslag.

Set igennem historien på det offentlige byggerier og set igennem anlægs- og renoveringsfondens historie, er de mange forsinkelser og de mange midler det offentlige har måttet give ud på grund af merbevillingsbehov, et meget stort byrde og problem for det grønlandske samfund og det er vores mening bydende nødvendigt at vi arbejder os ud af situationen.

Uanset om de grønlandske kommuner helt eller delvist skulle overtage ansvaret og driften af anlægsområdet, er vi fra Atassut ikke et øjeblik i tvivl om at der er behov for nytænkning på anlægsområdet og der er behov for nyskabelse på området.

Det er med det formål at vi fra Atassut her gerne vil sikre at de lovgivningsmæssige rammer bliver samlet i et og at de lovgivningsmæssige rammer bliver tydeliggjort og fornyet der hvor der er behov dertil.

Eftersom fremlæggeren af vores forslag er fremkommet med vores begrundelser, skal vi fra Atassut med disse korte bemærkninger indstille forslaget til velvillig behandling og at forslaget bliver sendt til Landstingets Boligudvalg inden andenbehandlingen.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Vi siger tak til medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann til fremlæggelse af ordførerindlæg. Og der er ikke nogen der har bedt om ordet fra salen. Og det er med hensyn til besvarelsen og de ord, det har måske afstedgjort at man ikke kommer med en besvarelse. Og som jeg allerede har sagt så kan Naalakkersuisut benytte lejligheden at sige noget udover de trykte i henhold til vores forretningsorden, det er ikke et krav og hvis man får den ændret som jeg allerede har sagt, så kan man fremsætte et forslag til Inatsisartut som forbedring, og så kan man prøve på at få det løst. Men vi går videre og den næste er Kattusseqatigiits Partiiats ordfører Jakob Skade, medlem af Inatsisartut.

Jakob Skade (KP)

Tak. Uden at læse overskriften så skal vi fremsætte følgende bemærkninger fra Kattusseqatigiit Partiiat overfor forslaget.

Kattusseqatigiit Partiiat mener Naalakkersuisut's igangsatte planer vedrørende byggeri samt prioritering bør gives mulighed, specielt i disse stunder hvor landets økonomi er stillet dårligt.

Ikke mindst for at realisere effektivisering, hvad angår byggeri, til gavn for samfundet og i forhold til behov.

Kattusseqatigiit Partiiat finder Naalakkersuisut's igangværende tiltag mere pålidelige, også med henblik på de kommende forhandlinger i kommunerne og KANUKOKA, trods Atassut's medlemmer af Inatsisartut's forslag synes delvis støtteværdig.

Med disse bemærkninger på vegne af Kattusseqatigiit Partiiat godtager vi ikke forslaget.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Vi siger tak til medlem af Inatsisartut Jakob Skade fra Kattusseqatigiit Partiiat.

Og forinden debatten fortsætter så skal jeg lige udtale at et absolut flertal i Inatsisartut med hensyn til dette forslag, at den sendes til bolig, infrastruktur og trafikudvalget, og der er godt grundlag for behandling. Og på vegne af forslagsstillerne så er det Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Ja tak.

Med hensyn til vores forslag og til partiernes ordfører for det hele undtagen Kattusseqatigiit Partiiat og efter at Demokraterne har sagt sådan noget, så er det enig i en del af forslaget og henviser at den bliver medtaget i de kommende initiativer og det står også meget klart i Naalakkersuisuts besvarelse, at der er mange ting som de er enige i her i vort forslag. Og jeg er også glad for at man medtager sine arbejde og får det vurderet, det er helt i orden. Og at Naalakkersuisut sagde, at man allerede har igangsat noget, men der er også nogen en del af forslaget som kan udnyttes, og jeg siger også tak til Naalakkersuisut at han har bemærket det som sådan.

Og med hensyn til Inuit Ataqatigiit der vil jeg også sige tak fordi de klart sagde og som eksempel nævnte de byggeri på skoleområdet som ikke længere kan vente og de har nævnt renoveringer som nu er blevet udsat og den er blevet fjernet. Det er netop på baggrund deraf, at jeg har sagt. Og jeg er glad for at Inuit Ataqatigiit sagde at man ikke længere kan vente på med hensyn til renovering af skolerne. Og jeg er også glad for at de nævnte dette. Og de selvfølgelig i princippet meget klart og det er absolut flertal der har ønsket, at den sendes til udvalg. Så blev der og sagt at den skal sendes til udvalg. Det siger jeg også tak for.

Men partierne og til Siumuts ordførerindlæg og deres begrundelser det er de enige i. Og her vil man blot afvente Naalakkersuisuts besvarelse med hensyn til at de vil tage stillingtagen. Men her i forbindelse med den seneste debat, så sagde de meget klart, at efter de har modtaget Naalakkersuisuts besvarelser, så har de forstået og henviser dette forslag til udvalgsbehandling og det er jeg glad for.

Med hensyn til Demokraternes ordførerindlæg, dem vi jeg end ikke kommentere fordi de fremkom med meget nedværdigende og populistisk ordførerindlæg eller videre populistiske forslag. Og så sagde at vi har kritiseret Naalakkersuisut, det har vi overhovedet ikke gjort her. Det er det

nuværende Naalakkersuisut man tænker her, det er tidligere Naalakkersuisut og vi har også været med i koalitionen. Der har blandt andet været fejltagelser i planlægningen, det er også derfor vi blandt andet ønsker, at vi har fortsat forslag om en god planlægning. Vi kom ikke med påpegningerne og kritik af Naalakkersuisut.

Vi bliver nødsaget at godtage merbevillinger i Inatsisartut når planlægning har medført at der er blevet afsat for få midler og har fået det medtaget. Og det er blandt andet når byggerierne startes, og så har man med hensyn til for mange midler til at i forbindelse med licitation og godkendelse, så fremsætter vi ekstrabevillinger. Og det er på baggrund af disse, vi fremsætter dette forslag med hensyn til en god planlægning og god opfølgning. Derfor at det blev sat, at vi har kritiseret noget, det er overhovedet ikke kritik. Vi sagde at det reelle, det er ikke en kritik. Og der er for at ændre dette vi har fremsat dette forslag.

Og som eksempel blev det nævnt at Ilimmarfik, jeg ved ikke om Ilimmarfik var blevet vedtaget mens vi var under vores landsstyrekoalition. Det er vist ikke sådan. Du har vist taget meget fejl her i forbindelse med fremlæggelsen af eksemplet at vi er også har lavet fejl i Ilimmarfik. Vi er medansvarlige fordi vi var med til at få det godkendt. Og vi vil ikke flygte fra vores ansvar med hensyn til det vi selv har været med til at godkende. Men det er korrekt, at der er for mange af den slags, det er derfor vi ønsker et forslag om en bedre planlægning fordi jeg kan huske, så blev Ilimmarfik bygget i 2000 og så vidt jeg husker startet de endelige bevillinger i 2005. Men det kan være jeg har husket forkert, men vi skal ikke flygte fra ansvaret.

Fordi vi arbejdede dengang som folkevalgte. Og derfor med hensyn til jeres eksempel der med hensyn til Ilimmarfik, at vi har budgetteret for lavt, dem er ligeglad med med sådanne mistænkeliggørelse. Jeg er overbevist om at samtlige personer er meget fornuftige og uanset om Inatsisartut går ind for det eller ej, så er vi ansvarlige der. Man er glad for at at som Naalakkersuisut er som sagt interesseret i essensen af vort forslag og ønsker at den bliver sendt til udvalg og at den medtaget i det som de allerede har igangsat. Og deres bemærkninger og uden yderligere bemærkninger så siger jeg til dem der har støttet.

Og klart så er det jo kun Kattusseqatigiit Partiiat der har klart har givet afslag. Men selvom Demokraterne har givet forkastelse, så henviser de den alligevel til udvalgsbehandling. Derfor er jeg glad for denne udmelding, at den vil blive vurderet i udvalg og det er også et flertal der har gjort her i forbindelse med forslaget.

Og med disse korte bemærkninger siger jeg tak. Og man henviser til udvalgsbehandling inden andenbehandling af forslaget og det ser vi frem til.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

På vegne af forslagsstilleren og det er korrekt at sagen sendes videre til at kunne sendes til boligudvalget og derfor med hensyn til senere, så håber jeg på, at det kunne fremlægge noget helt klart de bemærkninger.

Nu er det først medlem af Inatsisartut Karl Lyberth, Siumut.

Karl Lyberth (S)

Ja, tak. Jeg vil ikke komme med et langt indlæg, men fremlæggeren medlem af Inatsisartut Finn Karlsen, dertil vil jeg blot udtrykke min enighed, fordi han sagde, at vi er medlemmer samtlige i Inatsisartut og blandt partierne og vi må arbejde videre for at vise større respekt for hinanden. Og her i forbindelse med Demokraternes indlæg at som befolkningen smed ud ved valget, sådanne udmeldinger i Inatsisartut, det er ikke gavnligt. Vi må arbejde mere for at udvise større respekt over for hinanden. Vi må også respektere uanset hvorfra partierne. Og når man ser på antallet af Inatsisartut og sidste gang var det 7 og nu er de 4. Vi sagde ikke at Demokraterne er blevet smidt ud ved valget, det er ikke sådan man kan se. Vi må arbejde med større gensidig respekt. At Demokraterne blev kun 4, dem tager vi ikke til efterretning og man blev ikke påpeget, det blev ikke nedgjort og man kritisere det ikke. Her må vi udvise større gensidig respekt her mens vi arbejder her. Og vi må også udvise større respekt over for andre partier, derfor er det meget vigtigt at man ikke bruge sådanne bemærkninger her i salen.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ja, tak. Med hensyn til sidste ordfører så er det allerede blevet kommenteret som mødeleder, og den næste der vil sige noget, det er medlem af Inatsisartut fra Demokraterne Andreas Uldum.

Andreas Uldum (D)

Jeg vil blot sige tak til udmeldingen om gensidig respekt og den har vi alle sammen fremsat. Og jeg kan også taget et eksempel at de tidligere debatter, at på mange måde som for eksempel at det er blevet påpeget at lukke bygderne, at vi ikke gøre noget over for børn og unge, det er sådan noget som man har udøvet i baghovedet og det kan også betegnes som nedværdigende. Men jeg siger

mange tak at vi nu har taget beslutningen om at vi vil arbejde i gensidig respekt over for hinanden og mange tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Inatsisartut Jens Immanuelson, Siumut for afsluttende fra salen.

Jens Immanuelson (S)

Ja, tak. Først så skal jeg udtale fra Siumut at vi fastholder at sagen sendes til udvalg og vores udmeldinger. Men med hensyn til Demokraternes ordførerindlæg, det er to meget alvorlige som jeg ikke kan kommentere og i henhold til bestemmelserne i Inatsisartut forretningsordenen, dem vil jeg lige udtale.

Det er så Inatsisartut og Naalakkersuisut med vilje har budgetteret for lavt og udmeldingen, den skal den demokratiske beslutningsrettigheder, det vil jeg påpege som medlem af Inatsisartut.

Og som det andet, at de folkevalgte og udvisning af kritik overfor partierne at man blok kan gå forbi sådan umiddelbart, men i § 48 stk. 5 i forretningsordenen, der skal jeg sige, at jeg her personligt vil kræve overfor formandskabet og det vil jeg lige medtage her. At man har tilsidesat landstingets ordensregler.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det ordføreren.

Finn Karlsen (A)

Ja tak. Det er korrekt at der siges sådan noget og det er meget alvorligt, at man via talerstolen, dem vil jeg ikke kommentere fra denne talerstol. Jeg mener at vi kan forfølge sagen i andet regi, og formanden har allerede også sagt, at jeg mener, at man ikke skal debattere sådan noget ved at bruge denne talerstol, jeg mener det er alt for overdrevet.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Vi siger også tak til Finn Karlsen på vegne af forslagsstillerne medlem af Inatsisartut og nu er det medlem af Naalakkersuisut for boliger, infrastruktur.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik (D)

Mange tak.

Jeg kan udtale at selvfølgelig fra Naalakkersuisut og på vegne af Naalakkersuisut så respekterer vi at den bliver sendt til udvalgsbehandling og sådan skal det så være. Og sagen blev sendt videre.

Og jeg kan udtale at vi fra Naalakkersuisut på mange områder er vi enige med forslaget med hensyn til indholdet. Og derfor betragter vi ikke dette som en forhindring og vi regner også med, at vi skal have et tæt samarbejde med udvalget. Blandt andet med hensyn til opgaven på skolerne, at man har lavet stoppe, det blev kommenteret. Der blev blandt andet sagt, at de er blevet taget ud. Men hertil kan vi sige, at det ikke er blevet taget. Det er blevet udsat.

Og her er det at vi fra Naalakkersuisut har til hensigt at lave en meget nøje vurdering og få undersøgt om der er en eller anden mulighed med hensyn til billigere og eventuelt bedre byggeri. Det har ikke været hensigten at man fjerner bevillingerne helt og jeg kan også udtale at mange skoleelever og med hensyn til mange skoler, at det er blevet forfaldne og det er meget. Og det er sådanne sager det blot er blevet videreført uden at de er udsat.

Afslutningsvis så vil jeg her ikke kommentere yderligere med hensyn til indholdet af forslaget, fordi vi på mange områder er enige med den.

Men blot afslutningsvis udtale at selvfølgelig er det ikke hensigten fra Naalakkersuisut at besvarelserne ikke kom frem til Inatsisartut. Vi finder det vigtigt fra Naalakkersuisut at Inatsisartut har god tid til at tage stilling til vores meninger. Men her kan jeg blot udtal at der har været misforståelse blandt 2 departementer og først i allersidste øjeblik har vi fundet ud af det. Det er os selv der skal lave besvarelsen og den skulle ellers fremlægges den dag og det har vi prøvet på at færdiggøre her. Og her er vi glade for at den lige er blevet omdelt. Men vi finder det vigtigt fra Naalakkersuisut at vores besvarelser tilsendes til Inatsisartut i god tid selvom formanden for Inatsisartut har sagt, at vi ikke har pligt til at kunne fremlægge noget. Men vi har til hensigt at altid at kunne fremlægge noget.

Tak.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Så er det medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Ja tak. Ja her kom man ind på skolerne fra Naalakkersuisoq. Der er flere bygdeskoler hvor man har fået dem stoppet på baggrund af at man vil lave en nyvurdering. Men vurderingerne er sket i flere

sammen med kommunerne og man har lavet byggeplanlægninger og det er så dem der har størst behov, der blev berettiget fordi man ikke kan vente længere. Men det er ærgerligt at I har fået disse oplysninger og har taget den beslutning det er meget alvorligt for bygdebefolkningen og skoleeleverne. Og mens Naalakkersuisoq her så vil jeg gerne ønske, at med hensyn til sine bemærkninger fra talerstolen, så sagde du at i de 4 største byggerier at man vil lave almindelig boligbyggeri og med hensyn til forbedring af selvbyggerhuse og bevillinger til oliefyr og lignende og du har sagt at du vil få det besvaret, men jeg har ikke modtaget din besvarelse, derfor vil jeg gerne høre om du har noget.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisoq.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik (D)

Jeg siger tak. Og jeg skal også sørge for at med hensyn til seneste spørgsmål, at besvarelsen tilgår til dig. Og ud fra det jeg kan huske, så har man allerede sendt en besvarelse til dig.

Men det kan også være det vedrører noget andet emne, men med hensyn til bygderne og med hensyn til skolerne så mener vi selvfølgelig at det også blev gjort at det er sundt med en blandt mere nøjere vurdering. Det er ikke sådan at vi vil udnytte de forrige vurderinger. Men ud fra det jeg kan se, så er der en del af beslutningerne indenfor anlægsområdet, der er tale om meget stærke politiske beslutninger som man har taget udgangspunkt i som for eksempel selvbyggerhuse i Savissivik altså har man afsat 20 i Savissivik, men der er ikke blevet afsat noget til andre bygder selvom der også er behov i andre bygder.

Derfor har vi fra Naalakkersuisut ønsket at vi får vurderet alt fra starten igen og det har vi også gjort eller fået fra igen. Men jeg kan sige at størstedelen af sagerne dem har vi blot ladet gå videre, og med hensyn til næste så vil en del af sagerne blive genopstartet.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

At det er gode hensigter og som det blev foreslået, at forinden man overdrager dem til kommunerne at man kommer med en samlet lovgivning og den blev støttet af flertallet af Inatsisartut, den var til beslutning.

Og den seneste der vil sige noget vedrørende overskriften, så er det medlem af Inatsisartut Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Og mens Naalakkersuisut er på sagen så vil jeg gerne lige spørge, da man allerede er kommet ind på skolerne i bygderne og dem skal renoveres, om man allerede har lavet aftaler med dem der vil bygge for dem? For hvis det er så skal de have disse midler og derfor vil det også være en meget stor fordyrende element. Derfor vil jeg gerne spørge klart om dette.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisut.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik (D)

Ja der sker en vurdering og alle disse er også blevet medtaget.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Ja tak. Så er der medlem af Inatsisartut Per Berthelsen, Siumut.

Per Berthelsen (S)

Hvad kan man så regne med, hvad er det for nogen anlægsopgaver som man har lavet aftale om med hensyn til at bygge dem. Og når de bliver stoppet fra bygherren så er det ikke sådan at de kommende midler vil blive stoppet. Så vil jeg regne med at de vil blive bestilt og hvis man skal starte op igen forfra så vil det også medfører nye, store omkostninger med hensyn til start af denne sag. Og hvor store midler vil man dermed miste, og hvordan vil de så blive dækket?

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Jeg skal lige gøres opmærksom på at Naalakkersuisut end ikke behøver at besvare den. Og nu er det beslutningsforslag om at pålægges Naalakkersuisut om at udarbejde et forslag til en samlet lovgivning for overdragelse af anlægsområdet til kommunerne og det vi diskutere og størstedelen af Inatsisartut henviser til udvalgsbehandling og indimellem.

Og den næste er medlem af Inatsisartut Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Det er med hensyn til skolebyggerierne i bygderne at det er til næste år, men det er ikke blevet medtaget i finanslovsforslaget. Derfor vil jeg spørge via § 36, og jeg håber på at dine bemærkninger vil blive dokumenteret om hvad det er der vil blive igangsat til næste år.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Medlem af Naalakkersuisoq.

Jens B. Frederiksen, Medlem af Naalakkersuisut for Boliger, Infrastruktur og Trafik (D)

Ja tak. Her kan jeg blot udtale i henhold til den viden jeg har med hensyn til at det er blevet stoppet eller om dem der er blevet eventuelt udsat, at for eksempel hvis der er blevet lavet underskrivelser og der er mulighed for erstatning, så er sagerne ikke blevet stoppet og heller ikke udsat. Her kan jeg klart udtale at med hensyn til en enkelt og ud fra en fejl, så har man stoppet allerede igangværende sag, men da vi fik den konstateret og hvad der er sket så fortsatte vi straks byggeriet og fik den vedtaget.

Josef Motzfeldt, Formand for Inatsisartut (IA)

Tak. Der er ikke flere der har bedt om ordet, og derfor siger vi tak til medlem af Naalakkersuisoq for Boliger og som sagt forslaget i punkt 61, den sendes til behandling i boligudvalget. Og den vil blive andenbehandlet.

Og det næste vi skal behandle, det er punkt 40.